

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Martini Bonacinæ Vtrivsque Signatvræ Referendarii
Compendium Omnium Operum de Theologia Morali,
omnibusque conscientiæ nodis**

Bonacina, Martino

Coloniæ Agrippinæ

Censurarum absolutio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41152

61. Citatus à iudice ad comparandum intra mensem sub poena alicujus censuræ, non peccat non comparando post factam appellationem. *Ibid. n. 5.*

62. Licitum est appellare à sententia declaratoria; ut si iudex declaret aliquem Clericum excommunicatum propter delationem sclopi, potest clericus ab hac declaratione appellare, & probare sclopi à se non fuisse delatum. Appellatio fieri debet cum probabili & sufficienti causa; vel saltè appellans debet bonâ fide appellare, debito tempore. *Ibid. n. 7. & 9.*

63. Superior excommunicans inferiorem hoc modo: *Excommunico te si appellaveris*, non ligat inferiorem facta appellatione ab ipso inferiore; nam hujusmodi excommunicatio continet errorem intolerabilem. *Ibid. n. 10.*

64. Impotentia faciendi quod præcipitur sub censura, excusat ab incurrenda censura; quia ad impossibile nemoteneretur. Similiter metus gravis, seu cadens in constantem virum, excusat ab incurrendis censuris. Quare clericus deferens arma metu mortis, non peccat mortaliter, nec afficitur excommunicatione, si quæ lata sit contra ferentes. Item Christiani capti à Turcis possunt sine censura remissè impellere naves contra Christianos; nam metu mortis hoc faciunt. Item excusantur metu mortis adulterium committentes. *Ibid. punct. 3. n. 1. & seq.*

65. Voluntas seu consensus illius, in cujus favorem concessa fuit censura, sufficit ad suspendendam censuram, ne incuratur. *Ibid. punct. 4. n. 1.*

66. Debitor elapso termino prorogato sibi à creditore, in cujus favorem lata fuerat censura, ligatur censura. *Ibid. num. 2.*

64. Denique hæ causæ excusant adhuc ab incurrendis censuris: Voluntarium imperfectum, actio non sufficiens ad effectum prohibitum sub censura, innocentia subditi, iniustitia materialis censuræ, nullitas censuræ, &c. *Ibid. n. 3.*

Censurarum absolutio.

68. Censura reservata lata ab homine per sententiam generalem vel particularem, jure communi potest auferri per eum qui eam tulit, vel per ejus Superiorem, vel per successorem, aut per eum, cui specialis facultas fuerit delegata. Censura

fura non cessat per obitum ipsius Prælati, à quo censura lata fuerat *Ibid. qu. 3. punct. 1. n. 1. & seq. usque ad 6.*

69. Censura non reservata, lata per sententiam generalem, jure communi tolli & auferri potest à quocumque potestatem habente absolvendi à mortalibus. Quare qui contraxit censuram in uno loco, potest absolvi à Superiore illius loci ad quem se transfert, nisi censura lata esset per sententiam particularem, quæ auferenda est ab eo qui tulit. *Ibid. n. 6. & seq.*

70. Superior potest absolvere à censura, quam tulit contra eum, qui à se appellavit; cum per appellationem iudex non amittat suam jurisdictionem. *Ibid. num. 10.*

71. Qui à Papa obtinuit facultatem absolvendi à casibus, & censuris, non potest absolvere à casibus Episcopo reservatis, nisi id expressum sit; quia Pontifex non intendit derogare statutis particularibus locorum. *Ibid. n. 11.*

72. Habens facultatem absolvendi ab omnibus censuris, potest etiam absolvere à reservatis: sicut & obtinens facultatem absolvendi à casibus Summo Pontifici reservatis, potest etiam absolvere à censuris illi reservatis: non tamen à censuris in Bulla Coenæ reservatis; nam hæ specialiter reservantur, consequenter indigent speciali expressione. *Ibid. n. 12. & seq.*

73. Episcopi non solum possunt absolvere à censuris latis à se, vel à suis prædecessoribus; sed etiam ab omnibus censuris & casibus reservatis Summo Pontifici per seipso, aut Vicarium ad hoc specialiter deputatum, aut per Pœnitentiarium. Ita Conc. Trid. *sess. 24. c. 6.* quod Tridentini decretum ulterius extenditur; modo delictum sit occultum. *Ibid. punct. 2. n. 1.*

74. Episcopus absolvere potest à casibus Papæ reservatis, etiam quando delictum fuit deductum ad forum contentiosum; sed reus purgavit se, & non fuit in eo convictus. *Ibid. num. 2.*

75. Episcopus non potest absolvere eum, qui in uno loco commisit delictum publicum; sed postea se transtulit ad alium locum, ubi est occultum: quia hujusmodi delicta sunt verè publica. Quod si excommunicatio sit publica, & delinquens ob legitimum impedimentum non potest Romam adire, tunc Episcopus potest absolvere; videtur tamen ha-

bendus recursus ad Sedem Apostolicam per Procuratorem,
& per Epistolam. *Ibid.* n. 3. & 4.

76. Archiepiscopus non potest à censuris latis à Suffraganeis, vel à Sede Apostolica absolvere subditos Suffraganeorum; quia non habet in ipsos jurisdictionem; nisi apud eum facta fuerit appellatio, aut ab Episcopo Suffraganeo malitiosè, aut negligenter differatur absolutio: aut nisi visitet, tunc enim ratione officii ordinariam habet facultatem ad absolvendum. *Ibid.* n. 7.

77. Laicus vel etiam clericus qui non est Sacerdos, non potest à censuris absolvere in articulo mortis; neque Diaconus qui non excommunicavit, vel qui non habet specialem aliquam facultatem absolvendi; quamvis multi contrarium sentiant. Potest tamen simplex Sacerdos, quamvis degradatus, vel excommunicatus, vel irregularis, vel etiam hæreticus, quando non patet aditus ad Superiorem, vel ad Confessarium approbatum. Dicitur autem mortis articulus non solum periculum mortis proveniens ex infirmitate, sed quodlibet probabile periculum mortis. Quod si pœnitens potest adire Superiorem per litteras, aut per Confessarium, quilibet Sacerdos non potest absolvere à censuris, etiam in articulo mortis, secus dicendum si dubitatur, an pœnitens qui est in articulo mortis proximo, possit supervivere, & expectare. *Ibid.* punct. 3. n. 1. & seq. usque ad 7.

78. Quando adsunt plures Sacerdotes, quorum unus est approbatus, non verò alius, unus excommunicatus, non verò alius, &c. approbatus, & non excommunicatus debet absolvere. *Ibid.* n. 7.

79. Infirmo, qui non potuit petere absolutionem peccatorum, potest absolutio censurarum impendi à quolibet Sacerdote, ut recipiat aliqua Sacramenta, & non privetur Ecclesiastica sepultura; non autem potest impendi absolutio ab irregularitate, aut à suspensione ab ordine, officio vel beneficio, quæ non retardant à consecutione gloriæ. *Ibid.* num. 8. & seq.

80. A pœnitente non puero, qui in mortis articulo absolvitur à Sacerdote aliàs non habente facultatem absolvendi à censuris extra mortis articulum, extorquendum est, si fieri potest, juramentum, sese sublato impedimento non perpetuo præsentandi quamprimum commodè poterit coram Superiore, qui de jure potest extra illum articulum absolvere; alio-

Alioquin peenitens reincidit in novam censuram. Nec refert quod sublato morbo satisfecerit parti læsæ; debet enim se obedientem exhibere. Remanet tamen absolutus, si Confessarius ex oblivione, vel negligentia hoc onus se præsentandi non injunxerit. Quod si in articulo mortis absolutus fuerit vi alicujus privilegii aut Jubilæi, non tenebitur se præsentare Superiori. *Ibid. n. 11. & seq. usque ad 16.*

81. Absolutio ad reincidentiam dicitur ea, quâ positâ iterum inciditur in censuram, nisi præstentur ea quæ præscribuntur; & absolutus ad reincidentiam vitandus est, postquam neglexit se præsentare. *Ibid. n. 17. & 18.*

82. In absolutione casuum reservatorum tradita in mortis articulo, exigenda non est cautio præsentandi se Superiori. *Ibid. n. 19.*

83. Invitus positivè, aut ignarus, sublatâ contumaciâ propter quam ligabatur censura, potest à censura absolvi, si spectemus naturam censuræ, quia sicut censura ferri potest in invitum, ita potest ab invito auferri. Similiter absens localiter validè potest absolvi. *Ibid. punct. 4. num. 3. & 4.*

Absolutionis censura forma.

84. Ad absolutionem censuræ non est necessaria certa, & determinata forma verborum; sed sufficiunt quæcumque verba ore prolata, vel in scriptis expressa & exarata, quibus sufficienter exprimat absolutio; quare sufficerent hæc verba, *te absolvo*, aut, *ego te absolvo*, ut dicitur in absolutione peccatorum. A solo Pontifice dari potest absolutio censuræ per nutus & signa. Non est necesse in absolutione censuræ causam exprimere; nisi sint plures, & Superior intendit unam tantum per absolutionem auferre: potest enim una censura auferri aliâ remanente. Neque petens absolutionem ab una censura, remanet ab omnibus absolutus, quando Superior generalem impendit absolutionem; nam cum petitio sit limitata, limitata est etiam absolutio; remanet tamen peenitens absolutus à censuris oblitis in confessione generali, si confessus sit Sacerdoti habenti facultatem absolvendi à censuris, ex officio vel ex privilegio. *Ibid. punct. 5. num. 1. & seq.*

85. Habens jurisdictionem ordinariam, potest extra confessionem absolutionem censurarum conferre: quia sicut